

BIRŽŲ VLADO JAKUBĖNO MUZIKOS MOKYKLOS SMURTO PREVENCIJOS ĮGYVENDINIMO MOKYKLOJE REKOMENDACIJŲ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos (toliau – Mokyklos) smurto prevencijos įgyvendinimo Mokykloje rekomendacijų tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190.

2. Prevencija suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti.

3. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Mokykloje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklaunami ir vertinami.

4. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus Mokyklos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems mokiniams, kuriems visai Mokyklai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

5. Psichologinė mokinių savijauta ir saugumas Mokykloje susijęs su emocine mokinių, mokyklos darbuotojų, tėvų (toliau – Mokyklos bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.

6. Intervencija suprantama kaip Mokyklos vadovo, pavaduotojo, mokytojų ir kitų mokyklos darbuotojų (toliau – mokyklos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visumą.

7. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

8. Aprašas remiasi šiais principais:

1) į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

2) kiekvienas Mokyklos vadovas, mokytojas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

3) veiksnių turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

4) kiekvienas Mokyklos bendruomenės narys turi mokėti tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

9. Apraše vartojamos sąvokos:

1) **patyčios** – psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą;

2) **patyčios kibernetinėje erdvėje** – patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijoms ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui;

3) **vaiko nepriežiūra** – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis nepakankamas pagrindinių vaiko fizinių ir dvasinių poreikių tenkinimas ar netenkinimas, keliantis grėsmę vaiko fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai;

4) **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Mokyklos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

5) **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6) patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos Mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

SMURTO PREVENCIJOS MOKYKLOJE KOORDINAVIMAS

10. Mokykla siekia užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką, ugdymo, mokymo, švietimo programų vykdymą, atvirumą vietos bendruomenei, mokymo sutarties sudarymą ir sutartų įsipareigojimų vykdymą, geros kokybės švietimą. Saugios aplinkos Mokykloje kūrimo komponentų schema pavaizduota 1 priede.

11. Mokykloje saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi Metodikos taryba (atliekanti Vaiko gerovės komisijos funkcijas) (toliau – MV), pagrindinio dalyko mokytojai, o jos vykdyme dalyvauja visi bendruomenės nariai.

12. Aprašo įgyvendinimą koordinuoja Metodikos taryba (atliekanti Vaiko gerovės komisijos funkcijas) (toliau – MV), kuri kiekvienais mokslo metais:

12.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

12.2. surenka apibendrintus duomenis iš pagrindinio dalyko mokytojų dėl Mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

12.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą analizės duomenimis, rengia smurto prevencijos priemonių planą;

12.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Metodikos tarybos posėdyje;

12.5. teikia siūlymus Mokyklos direktoriui dėl smurto prevencijos priemonių įgyvendinimo Mokykloje, Mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

12.6. teikia siūlymus Mokyklos vadovui dėl Aprašo tobulinimo.

13. Bendradarbiavimas: Mokykla, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėje esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

III SKYRIUS

REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS MOKYKLOJE TVARKA

14. Mokykloje draudžiama bet kokia smurto forma, nukreipta:

1) mokinių prieš mokinius;

2) Mokyklos darbuotojų prieš mokinius;

3) mokinių prieš Mokyklos darbuotojus;

4) Mokyklos darbuotojų prieš kitus Mokyklos darbuotojus;

5) mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, mokytojus.

15. Bet kuris Mokyklos bendruomenės narys apie pastebėtą smurto atvejį privalo jas stabdyti pagal 2 priede pateiktą aprašymą.

16. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokinys, Mokyklos vadovas apie pastebėtą smurto atvejį nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša ir smurtaujančio (smurtaujančių), ir smurtą patyrusio (patyrusių) mokinio (mokinių) tėvams (globėjams, rūpintojams), ir vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugą užtikrinančiai valstybės ir savivaldybės institucijai pagal kompetenciją.

17. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokytojai, kiti Mokyklos darbuotojai, Mokyklos vadovas apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša Biržų švietimo pagalbos tarnybai ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

18. Smurtavęs (smurtavę) ir smurtą patyręs (patyrę) nepilnametis (nepilnamečiai) asmuo (asmenys) kartu su jį (juos) lydinčiais tėvais (globėjais, rūpintojais) privalo neatlygintinai nedelsdamas (nedelsdami), bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento gauti psichologinę pagalbą. Psichologinės pagalbos trukmę nustato ŠPT psichologas, įvertinęs kiekvieno smurto epizodo aplinkybių visumą ir atsižvelgdamas į švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytą psichologinės pagalbos teikimo tvarką.

19. **Pagrindinio dalyko Mokytojai** vykdo *patyčių stebėseną ir prevenciją*:

19.1. bent du kartus per mokslo metus išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Metodikos tarybos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis;

19.2. kreipia dėmesį ir aptaria su vaikais žodines, fizines, socialines, elektronines patyčias (jų atpažinimą, ypatumus ir tinkamą reagavimą) pasirinkta forma; tikslas – aptarti su vaikais priežastis, kodėl vyksta patyčios, padėti vaikams atskirti mitus ir faktus, susijusius su patyčiomis, drąsinti apie tai kalbėti atvirai, pasakyti suaugusiam, aptarti galimus sprendimų būdus;

19.3. kiekvieno tėvų (globėjų, rūpintojų) susirinkimo metu skiria laiko mikroklimato grupėje aptarimui. Su tėvais (globėjais, rūpintojais) aptariamos žodinės, fizinės, socialinės, elektroninės patyčios (jų atpažinimas, ypatumai ir tinkamas reagavimas), konkrečios probleminės situacijos grupėje bei jų sprendimai. Svarbi dalis – tėvų (globėjų, rūpintojų) motyvavimas atpažinti ir tinkamai reaguoti į patyčias.

IV SKYRIUS PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

20. *Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais* Mokyklos vadovas, mokytojas ar kitas darbuotojas reaguodamas:

20.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

20.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, Mokyklos vertybes ir elgesio taisykles;

20.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus), Mokyklos darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba));

20.4. *raštu* informuoja mokyklos direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias (3 priedas);

20.5. atlieka kitus šiame Apraše numatytus veiksmus.

21. Mokyklos vadovo, mokytojo ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

21.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsdamas imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti:

21.2. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, ir smurtaujančio, ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo, o kiti asmenys turi teisę apie tai pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Ryšių reguliavimo tarnyba) pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt

22. Asmenys taip pat turi teisę pateikti pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt, jeigu kibernetinėje erdvėje pastebi:

1) viešąją informaciją, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskirtina draudžiamai skleisti informacijai, tai yra kuria iš vaikų ar kitų asmenų tyčiojama arba jie niekinami dėl tautybės, rasės, lyties, kilmės, neįgalumo, seksualinės orientacijos, socialinės padėties, kalbos, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų ar kitais panašiais pagrindais arba kuri yra pornografinio turinio, skatina vaikų seksualinę prievartą, jų išnaudojimą, pateikia savitikslių smurtą ir (ar) yra kitais įstatymais draudžiama viešoji informacija;

2) kitą viešąją informaciją, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą priskirtina neigiamą poveikį nepilnamečiams darančiai informacijai.

23. Mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

23.1. užpildo pranešimo apie patyčias formą (3 priedas);

23.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) dalyvauti pokalbiuose;

23.3. atlieka kitus šiame apraše numatytus veiksmus.

24. Mokytojas, nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniais patyčių atvejais, kreipiasi į Mokyklos Metodikos tarybą ar konkrečius Apraše nurodytus asmenis ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

25. **Mokyklos Metodikos taryba**, įvertinusi turimą informaciją:

25.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

25.2. informuoja Mokyklos vadovą apie esamą situaciją;

25.3. atlieka kitus šiame Apraše numatytus veiksmus.

26. Kadangi Mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų, Mokyklos vadovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos tarnybą.

27. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

27.1. nuosekliai ir reguliariai ugdomi mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžiai:

27.1.1. integruojant į dalykų ugdymo turinį;

27.1.2. įgyvendinant prevencijos programas;

27.1.3. Mokyklos renginių metu.

28. Pozityvaus Mokyklos mikroklimato kūrimas:

28.1. Mokykloje kuriama mokymo(si) aplinka palanki asmenybės ūgčiai, pozityvūs, tarpusavio pagarba ir pasitikėjimu grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo bendruomenei jausmai;

28.2. situacijas Mokykloje įvertina MV, vadovaudamasi Mokyklos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais būdais (apklausa, stebėjimu, pokalbiu);

28.3. pozityvaus Mokyklos mikroklimato kūrimu ir pozityvių vertybių puoselėjimu rūpinasi mokyklos vadovas, MV, į šį procesą įsijungia Mokyklos bendruomenės nariai;

28.4. Mokyklos darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina priemones, priemonių įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

29. Mokinių pozityvių vertybių formavimas:

29.1. mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų Mokyklos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškus dalyvavimas prasmingose veiklose;

29.2. sudaromos sąlygos ir galimybės mokinių socialinių emocinių kompetencijų ugdymuisi įvairiose veiklose (pilietinės akcijos, socialinė veikla, gerumo akcijos, savanorystė).

30. Tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimas:

30.1. skatinamas tėvų (globėjų, rūpintojų) dalyvavimas kuriant saugią aplinką Mokykloje, įtraukiant juos į Mokyklos priemonių planavimą ir įgyvendinimą;

30.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimas: konsultavimas, informavimas patyčių ir smurto prevencijos klausimais.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra KONFIDENCIALŪS ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

32. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje atliekama anoniminė mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokytojų apklausa, siekiant išsiaiškinti patyčių situaciją Mokykloje. Duomenys apibendrinami ir pagal gautus rezultatus sudaromas veiklų planas kitiems mokslo metams.

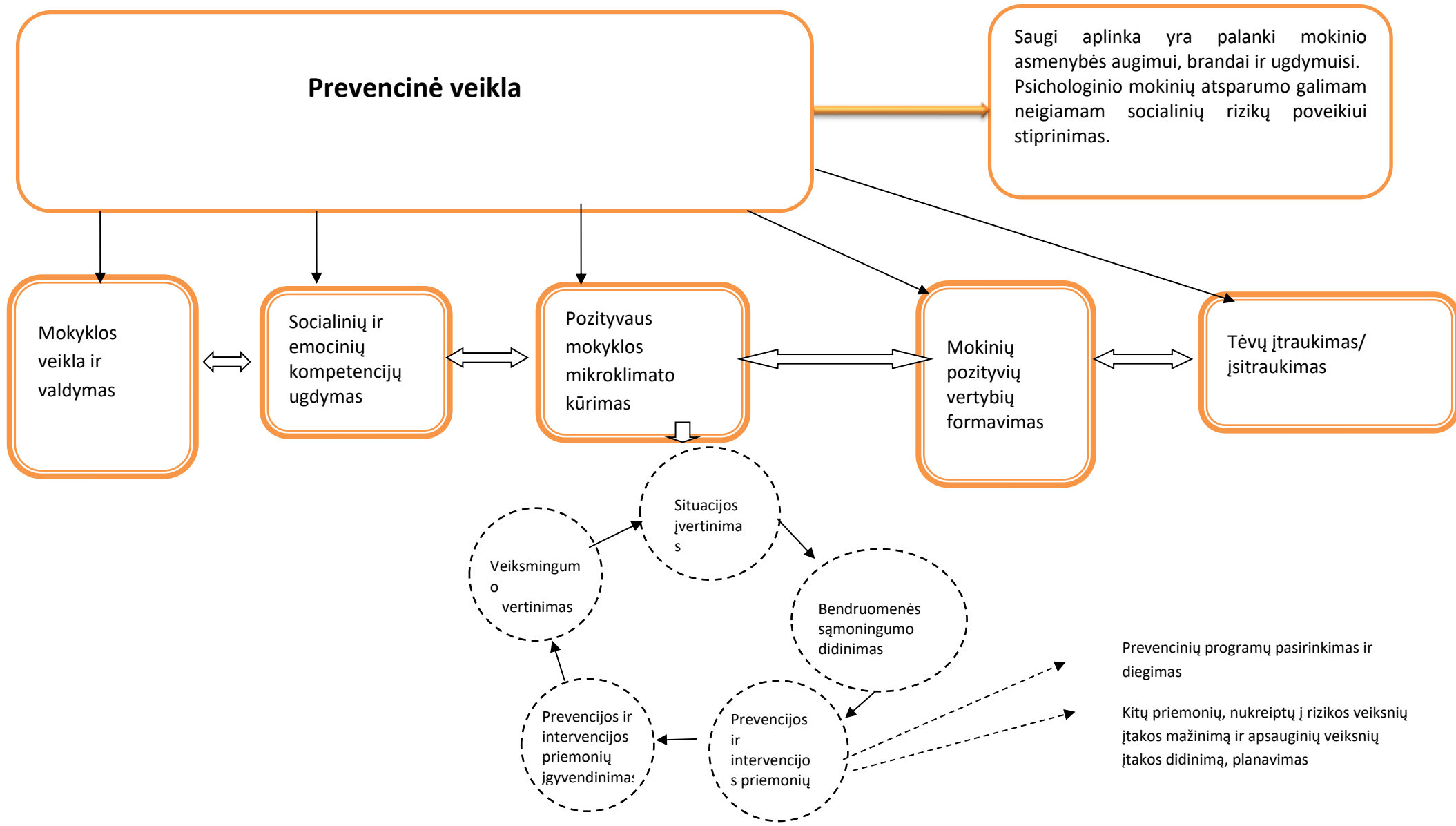

SUDERINTA

Mokytojų tarybos posėdžio 2020 – 12 - 30

Protokoliniu nutarimu V2 - 6

SAUGIOS APLINKOS MOKYKLOJE KŪRIMO KOMPONENTAI

Besityčiojančiam mokiniui, keliančiam grėsmę mokyklos mokinių saugumui, siūloma keisti ugdymo įstaigą.

Besikartojantis mokinio elgesys svarstomas Metodikos taryboje (kuri atlieka Vaiko gerovės komisijos funkcijas). Į posėdį kviečiami mokinio tėvai ir mokinys. Tėvai susipažįsta su netinkamu vaiko elgesiu. Parengiamas mokinio elgesio korekcijos planas. Mokiniui skiriama mokyklos direktoriaus rašytinė nuobauda - papeikimas.

Vykdomas prevencinis pokalbis su pakartotinai besityčiojančiu mokiniu. Pokalbį vykdo mokytojas su direktoriaus pavaduotoju ugdymui. Apie pažeidimą informuojami mokinio tėvai.

Trumpas korekcinis pokalbis, kurį vykdo mokytojas. Mokinys įspėjamas žodžiu.

Intervencija į situaciją. Patyčių stabdymas. Žodinis įspėjimas.